

Informatienota Opvang vluchtelingen.

15.0033634

Voor: De leden van de gemeenteraad van Krimpenerwaard
Van: Het college van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder: T.P.J. Bruinsma
Datum: 1 oktober 2015

Onderwerp

De opvang van vluchtelingen in de gemeente Krimpenerwaard

Doelstelling van deze informatienota

Het geven van achtergrondinformatie over het proces van de opvang van vluchtelingen en de verschillende modaliteiten daarin. De informatie is bedoeld om u een beeld te schetsen van de (met name) voor de gemeente belangrijke aspecten. Voor aanvullende informatie wordt verwezen naar www.coa.nl.

In de informatienota komen de volgende zaken aan de orde:

1. Primaat besluitvorming ligt bij gemeente
2. Soorten opvanglocaties
3. Locatie voorkeuren van het COA
4. Positieve neveneffecten van een opvanglocatie AZC
5. Gebruikelijk stappenplan COA – gemeente
6. Verantwoordelijkheden COA bij crisisnoodopvang
7. Verantwoordelijkheden gemeente bij crisisnoodopvang
8. Verantwoordelijkheden COA als een AZC wordt geopend
9. Verantwoordelijkheden gemeente als een AZC wordt geopend
10. Veiligheid
11. Onderwijs
12. Huisvesting extra statushouders
13. Complex Bergambachterstraat / Industrieweg in Schoonhoven
14. De Fikszo locatie in Lekkerkerk

1. Primaat besluitvorming ligt bij gemeente

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan, vallend onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van justitie. De taken zijn vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Een van die taken is de ontwikkeling van een vastgoedvoorraad die probleemloze opvang van asielzoekers in een veilige en beheersbare omgeving mogelijk maakt.

Het primaat voor de besluitvorming over het al dan niet vestigen van een opvanglocatie ligt bij de gemeente. Hoewel de Rijksoverheid wel de wettelijke mogelijkheid heeft om eenzijdig tot besluiten te komen, gaat het COA uit van een gezamenlijk proces, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle partijen.

2. Soorten opvang locaties:

Vanwege de grote toestroom van vluchtelingen vraagt het COA om:

- Crisisnoodopvang
Locaties (sporthallen e.d.) die normaal voor incidenten, rampen of crisis worden gebruikt door bevolkingszorg. Deze opvang is bedoeld voor in beginsel 72 uur, waarna de vluchtelingen kunnen doorstromen naar de andere vormen van opvang waar COA mee bezig is. De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting van en de dagelijkse gang van zaken rondom crisisopvang. COA is verantwoordelijk voor de overige vormen van opvang, zoals hierna beschreven.
- Noodopvang
Heel tijdelijke opvang waar (grote groepen) vluchtelingen kunnen verblijven als er geen ruimte is in de Centrale Opvang Locatie (COL). Hallen en locaties voor paviljoens voor de duur van 6 tot 12 maanden met een opvangcapaciteit voor tussen de 300 en 600 bewoners. Bij voorkeur in de directe nabijheid van een mogelijke tijdelijke of reguliere opvanglocatie.
- Tijdelijke opvang (mini AZC zoals vakantiehuisjes in Duinrell)
Recreatieparken, migrantenhuisvesting of vergelijkbare accommodaties waarvan de exploitatie deels door de verhuurende eigenaar wordt gevoerd. Dit voor de duur van 1 tot 2 jaar met een opvangcapaciteit van 300 tot 800+ bewoners.
- Reguliere opvang
Een asielzoekerscentrum dat door het COA wordt geëxploiteerd voor een termijn vanaf twee jaar met een opvangcapaciteit van 600 tot 1500+ personen. Bij deze termijnen kan het COA investeren en is een financieel verantwoorde exploitatie mogelijk die voldoet aan ons politiek gedragen plan van eisen. De minimale opvangcapaciteit van een regulier AZC is in de praktijk inmiddels lager. AZC's van 350 personen komen regelmatig voor.

Recent zijn daaraan door het COA toegevoegd:

- Gemeentelijke Zelf Zorg Arrangementen
Voor de huisvesting voor een periode van 12-15 maanden van 30 tot 100 statushouders in afwachting van doorstroming naar een gemeente waar zij in aanmerking komen voor zelfstandige woonruimte. De gemeente biedt deze vorm van huisvesting voor een periode van 2 á 3 jaar aan.
- Zogenaamde satelliet-locaties (mini-AZC's)
Een kleine locatie voor de opvang van ca. 250 personen, waarbij de voorzieningen op de locatie beperkt zijn (met name zorg en onderwijs). De asielzoekers en begeleiding maken voor wat betreft de voorzieningen gebruik van een nabijgelegen volwaardig AZC.

3. De locatie-voorkeuren

De voorkeuren van het COA voor reguliere opvang zijn:

- Goede OV bereikbaarheid (bushalte nabij)
- Nabijheid van voorzieningen (winkels, scholen, huisarts, sportgelegenheid etc).
- Locaties in woonwijken i.v.m. goede integratie
- Vanwege toezicht heeft één locatie de voorkeur. Spreiding is echter wel mogelijk in geval van één centrale locatie in combinatie met kleinere locaties (zgn. satellieten)

Voor de gemeente gelden er andere overwegingen zoals:

- Is er draagvlak onder de inwoners?
- Inwinning advies van de veiligheidsregio over een beoogde opvanglocatie
- Is er voor een meerwaarde voor de gemeente, zoals het gebruik van vervallen terreinen/panden.

4. Positieve neveneffecten van een opvanglocatie AZC.

Als positieve neveneffecten kunnen worden geschetst:

- Maatschappelijke verantwoordelijkheid.
Een opvanglocatie van het COA binnen de gemeentegrenzen betekent allereerst een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid, door de gemeente en haar inwoners. Een AZC draagt bij aan een humaan en internationaal imago en geeft een maatschappelijke verrijking.
- Economische impuls.
In een gemiddelde opvanglocatie, van 400 bewoners, werken ongeveer twintig COA-medewerkers. De locatie ter plekke biedt voorts werkgelegenheid aan beveiligers, schoonmakers, gezondheidszorgers. De kinderen van asielzoekers gaan naar school, zo zorgt een AZC voor werkgelegenheid in het onderwijs. Ook onbetaalde arbeid wordt gestimuleerd, gezien het aantal vrijwilligers dat een bijdrage levert aan activiteiten voor asielzoekers, of hen begeleidt bij hun asielprocedure (via Vluchtelingenwerk).
Asielzoekers voeren hun eigen huishouding en doen over het algemeen boodschappen in hun directe omgeving. Op jaarbasis besteden asielzoekers in een opvanglocatie daarmee een flink bedrag bij de lokale middenstand. Ook kunnen ze vrijwilligerswerk of tijdelijk betaald werk verrichten.
- Financieel voordeel voor de gemeente en impuls voor ontwikkeling locaties.
Voor een gemeente zitten er in financieel opzicht voordelen aan een AZC-opvanglocatie. Het COA financiert een nieuwe locatie namelijk op duurzame wijze. Het principe van duurzaamheid van het COA, waarbij een opvanglocatie in de vorm van voor hergebruik geschikte eenheden gebouwd kan worden, geeft een gemeente de gelegenheid een azc in te passen in ontwikkeltrajecten voor de langere termijn. Het COA draagt zo bij aan maatschappelijke waarde creatie: de gemeenschap kan na het vertrek van het COA verder met het gebouw.

5. Gebruikelijk stappenplan COA - gemeente:

Het COA hanteert een procedure om te komen tot een definitief besluit ("go") voor het vestigen van een opvanglocatie voor asielzoekers, als de voorgestelde locatie aan de voorwaarden van het COA voldoet.

1. Een eerste contact vanuit het COA met de gemeente over de vestiging van een AZC;
2. Een oriënterend gesprek tussen COA (een projectregisseur) en gemeente;
3. Een voorlopig standpunt van het college over de komst van een AZC (op basis van een vertrouwelijk voorstel en na de raad/fractievoorzitters gehoord hebbende);
4. Bij positief standpunt: een formeel schriftelijk verzoek vanuit het COA aan de gemeente over de vestiging van een AZC;
5. Gemeenteraad neemt een principebesluit over het al dan niet vestigen van een opvanglocatie en het aangaan van een intentieovereenkomst met het COA;
6. Onderzoek naar mogelijkheden en voorwaarden voor het opvangen en huisvesten van asielzoekers op de in principe aangewezen locatie;
7. Definitief raadsbesluit over opvanglocatie op basis van onderzoeksresultaten (in samenwerking met COA);
8. Na een positief besluit van de gemeente, wordt een bestuursovereenkomst gesloten tussen gemeente en COA;
9. Start ruimtelijke ordeningsprocedure(s).

6. Verantwoordelijkheden van het COA bij 72-uurs crisisnoodopvang

Het COA laat de gemeente weten wanneer de (eerste) vluchtelingen zullen komen en zorgt voor het transport van de vluchtelingen naar de locatie.

7. Verantwoordelijkheden van de gemeente bij 72-uurs crisisnoodopvang

Ten tijde van een crisis of ramp kan de gemeente Krimpenerwaard voor opvang van getroffen en terugvallende op de crisisorganisatie zoals die is vorm gegeven in samenwerking met een aantal omliggende gemeenten. In het Deelplan bevolkingszorg zijn de processen beschreven zoals deze in bij crisis of ramp moeten worden uitgevoerd. Feitelijk betekent dit dat voor uitvoering van het Deelplan Bevolkingszorg een pool van personeel uit de samenwerkende gemeenten beschikbaar is. Al naar gelang de gripsituatie van de crisis of ramp vindt aansturing plaats op lokaal of regionaal niveau.

Crisisopvang vluchtelingen is op dit moment nog een gemeentelijke aangelegenheid. Voor de uitvoering zal het Deelplan Bevolkingszorg de basis zijn. De personele invulling om dit Deelplan te kunnen uitvoeren zal echter geput moeten worden vanuit de eigen organisatie.

Op het moment dat er een specifieke locatie bekend is, kan worden begonnen met een grondige schouw van de locatie als voorbereiding op het maken van het locatie specifieke draaiboek. Hierbij worden partners betrokken zoals brandweer en GHOR.

De COA verwacht dat de gemeente in de crisisopvanglocatie zorgt voor bed, bad en brood. Belangrijke partner in dit geheel is het Rode Kruis, die met vrijwilligers de opbouw en een groot deel van de zorg in de locatie op zich kan nemen. (mits er voldoende vrijwilligers zijn). Ook zullen er externe bedrijven moeten worden ingehuurd voor o.a. beveiliging, BHV, brandwacht, catering, schoonmaak e.d. Uit ervaring van andere gemeenten blijkt inmiddels dat er in een crisisopvangcentrum ook behoefte is aan kleding, medische zorg en activiteiten om de verveling tegen te gaan. Ook wordt aangeraden om voldoende tolken beschikbaar te hebben.

COA voert de financiële afhandeling namens het Rijk uit. De vergoeding betreft 40 euro p.p.p.n. Hiervoor geldt dat dit het aantal plaatsen betreft waarvoor COA daadwerkelijk gevraagd heeft om beschikbaar te stellen. Dit bedrag zal onvoldoende zijn om alles rondom de opvang van te kunnen bekostigen.

8. Verantwoordelijkheden van het COA als een AZC wordt geopend

Deze zijn:

- Intentieovereenkomst / bestuursovereenkomst
- Ondersteuning gemeente
- Registratie
- Huisvesting
- Beheer
- Onderwijs (volwassenen)
- Werktoeleiding
- Gezondheidszorg
- Veiligheid, openbare orde en beveiliging op het locatieterrein

9. Verantwoordelijkheden gemeente als een AZC wordt geopend.

Deze zijn:

- Raadsbesluit
- Intentieovereenkomst / bestuursovereenkomst
- Communicatie
- Procedures en vergunningen
- Veiligheid en openbare orde (buiten de locatie)
- Intermediair bij onderwijs van leerplichtige kinderen

10. Veiligheid

De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid bij kortdurende 72-uursopvang.

Het COA is verantwoordelijk voor de veiligheid op een AZC-locatie, de gemeente voor de veiligheid buiten de locatie. In een AZC zijn altijd programmabegeleiders, BHV-ers en beveiligers van het COA aanwezig.

Een mogelijk opvanglocatie dient voor advies voorgelegd te worden aan de Veiligheidsregio en aan de brandweer.

Enkele belangrijke artikelen op dit vlak in de standaard bestuursovereenkomst zijn: .

(noot: de tekst is nog niet aangepast aan de reorganisatie bij de politie)

Artikel 10

1. Het COA stelt een overlegcommissie in die tot doel heeft de relatie tussen de omwonenden en het Opvangcentrum goed te laten verlopen.
2. In deze commissie hebben in ieder geval zitting vertegenwoordigers van de gemeente, van de politie, van de door het COA aan te wijzen diensten die in het Opvangcentrum werkzaam zijn en van de plaatselijke bevolking, alsmede het lokale COA-management.
3. De overlegcommissie zal in het Opvangcentrum bijeenkomen. De vergaderkosten zijn voor rekening van het Opvangcentrum. Het COA is belast met het voorzitterschap van deze commissie.

Artikel 13

1. De burgemeester en de officier van justitie maken in het driehoeksoverleg afspraken over de (mogelijk extra) inzet van de politie in de gemeente. Zo ook indien dit en gevolg blijkt van de aanwezigheid van het opvangcentrum voor asielzoekers in die gemeente.
2. Indien de politiecapaciteit in incidentele gevallen tekort schiet, zal dit eerst op districtsniveau en vervolgens op regionaal niveau worden opgelost. Indien het niet lukt om binnen de regionale eenheid een oplossing te vinden voor de behoefte aan extra capaciteit, bestaat de mogelijkheid tot tijdelijke opschaling van politiecapaciteit conform de Politiewet 2012.
3. De doelen die de gemeenteraad vaststelt op het terrein van de veiligheid door de handhaving van de openbare orde en hulpverlening, eventueel specifiek met betrekking tot de aanwezigheid van het opvangcentrum voor asielzoekers, staan mede aan de basis van de afspraken als bedoeld in het eerste lid.

11. Onderwijs

De gemeente is verantwoordelijk voor het verzorgen van onderwijs voor leerplichtige kinderen.

Vooruitlopend op de ontwikkelingen (in Gouda en oplopende taakstelling Krimpenerwaard) heeft de gemeente overleg gevoerd met St. Klasse en Onderwijs Primair over de nieuwkomers op wereldwijs.

Op dit moment is wereldwijs vol. Er is feitelijk 1 kind uit de Krimpenerwaard wat niet geplaatst kan worden.

Daarnaast zijn er 4 kinderen die rechtstreeks in het regulier onderwijs zijn geplaatst.

Het idee is ontwikkeld om in de Krimpenerwaard een lokaal in een school ter beschikking te stellen en St. Klasse een leerkracht laten afvaardigen om de nieuwkomers in de eigen gemeente op 1 centrale plek een jaar lang taalonderwijs te bieden waarbij gebruik gemaakt wordt van de expertise van St. Klasse. Dit over alle denominaties heen.

Op korte termijn zal hierover worden doorgepraat, waarbij het ook van belang is dat de overige (school)bestuurders hier een akkoord op geven.

Mogelijk zullen een of meer noodlokalen moeten worden ingericht.

12. Huisvesting extra statushouders

De VNG heeft per brief de gemeenten opgeroepen om 10.000 extra statushouders te gaan huisvesten die momenteel nog in een AZC wonen. Om deze doorstroming te bewerkstelligen en daarmee plaats te maken voor nieuwe asielzoekers is de gemeente Krimpenerwaard concreet gevraagd van de 10.000 statushouders in de AZC 's er 31 op te nemen in de gemeente.

Asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen (statushouders) hebben recht op eigen (zelfstandige) woonruimte. Gemeenten hebben de taak om deze statushouders te huisvesten. Naast huisvesting regelt de gemeente ook inkomen, scholing, inburgering en maatschappelijke begeleiding. Elk half jaar krijgen gemeenten door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het aantal te huisvesten statushouders. De gemeente zoekt vervolgens passende woonruimte. In 2015 dienen 95 statushouders gehuisvest te worden. De huisvesting ligt op schema, tot nu is voorzien in woonruimte van 75 asielzoekers. Door huisvesting van 31 vergunninghouders meer dan de taakstelling ontstaat ruimte op asielzoekerscentra in andere gemeenten. Het is een duurzame oplossing waarbij asielzoekers na de tijdelijke centrale opvang regulier worden gehuisvest met perspectief op onderwijs, Nederlandse taal en werk.

De statushouders worden gehuisvest in huurwoningen. Deze huisvesting mag in de optiek van het college niet leiden tot een situatie dat andere mensen de kans op een huurwoning kleiner zien worden of verspelen. Het college zal er daarom in het regionaal woningbouwoverleg, waar ook de provincie aan deelneemt, aan de orde stellen dat het aantal te bouwen huurwoningen evenredig met de huidige (en wellicht toekomstige) extra taakstelling wordt vergroot.

13. Complex Bergambachterstraat - Industrieweg in Schoonhoven:

Het COA heeft de gemeente om medewerking gevraagd om een AZC te vestigen in enkele leegstaande gebouwen op het industrieterrein in Schoonhoven Noord, waaronder een grotendeels leegstaand bedrijfspand gelegen aan de Bergambachterstraat 13 in Schoonhoven, plaatselijk bekend als het "Wolfsongebouw".

De eigenaar van dit gebouw is geïnteresseerd in herontwikkeling / herbestemming van zijn pand.

Hij verstrekke de volgende informatie:

In april 2015 is hij benaderd door het COA. Bureau Arcadis heeft in opdracht van het COA een onderzoek ingesteld naar de geschiktheid van het gebouw voor de vestiging van een AZC. Arcadis vindt het gebouw geschikt.

Historie van het Wolfson-gebouw:

In 2013/2014 heeft een detachingsbedrijf een plan gemaakt om 80 buitenlandse werknemers (Hongaren) te huisvesten in het gebouw. Dit leidde tot weerstand in de directe omgeving. Ook in de gemeenteraad van Schoonhoven bleek geen meerderheid voor dit plan te vinden. Argumenten waren:

- oververtegenwoordiging van allochtonen in de wijk
- toename onveiligheid
- toename parkeeroverlast

Tijdens het overleg met het COA op 30 september heeft het COA aangegeven een AZC van 400 personen te willen vestigen in leegstaande bedrijfspanden in Schoonhoven Noord, Het betreft het hiervoor genoemde Wolfsongebouw, Bergambachterstraat 13 en het pand Industrieweg 8.

14. De Fikszo locatie in Lekkerkerk

Het is een bestaand leegstaand bedrijfsgebouw van 7148 m² (voormalig houtbewerkingsbedrijf) aan de Twijnstraweg in Lekkerkerk, eigendom van J. Van Zoest Holding B.V. Het gebouw staat te koop.

Het gebouw is op het oog een mogelijk geschikte locatie voor huisvesting van een AZC, omdat deze locatie voldoende in omvang is. Er zijn reeds voorzieningen op het gebied van sanitair, lift etc. in het pand aanwezig.

.....

